

Få SmartFiber >

Eksklusive nyhetsbrev - kun for Total-abonnenter

Meld på

Finans

Svenske storbanker fikk milliardbøter etter hvitvaskingsrefs - DNB måtte ut med 400 millioner kroner

De svenske bankene SEB og Swedbank fikk bøter på én og fire milliarder svenske kroner i fjor.

DN+

Publisert: 04.05.21 — 14.16 Oppdatert: 7 måneder siden

DNB sitt hovedkontor i Bjørvika i Oslo (Foto: Per Ståle Bugjerde)

Jacob Trumpy og Emilie Solberg

Leseliste

PDF

Del

Gi bort

DNB har på nytt fått hard kritikk av Finanstilsynet fordi [bankens etterlevelse av hvitvaskingsregler står til stryk](#). Norges største bank får en historisk bot på 400

I nabolandene Sverige og Danmark er de største bankene de senere år trukket inn i langt mer alvorlige saker i offentligheten, og det er avslørt at bankene faktisk er brukt til hvitvasking og kriminalitet i voldsomt stort omfang.

Stort skjønn

I Sverige har det også ledet til bøter: Storbankene [SEB](#) og [Swedbank](#) fikk henholdsvis én og fire milliarder svenske kroner i bot av Finansinspektionen i fjor.

Landene har tilpasset seg felleseuropeiske regler – og strengere håndhevelse av brudd på regelverket.

– Det er ikke til å komme forbi at de ulike landenes tilsyn er gitt et stort skjønn i utforming av gebyrer, sier jusprofessor Jon Petter Rui ved UIT Norges arktiske universitet i Tromsø.

Rui ledet arbeidet med ny hvitvaskingslov innført i Norge i 2018.

– Dette er jo første gang Finanstilsynet gir et slikt gebyr til en stor bank. Det er brudd på stramme regler og rutiner, brudd på kravene til å kjenne sine kunder, og brudd på krav til å gjøre undersøkelser og rapportere videre, sier Rui om bruddene i henholdsvis Norge og Sverige.

For Total-abonnenter

DN Ekspress

Få alt det viktigste som har skjedd innen økonomi og næringsliv i løpet av natten. Nyhetsbrevet kommer alle hverdager klokken seks.

Meld på nyhetsbrev

Han understreker at de svenske sakene gjaldt langt mer alvorlige forhold:

– Det er snakk om overtredelser av de samme bestemmelsene. Imidlertid er faktum i de svenske sakene og DNB-saken så forskjellig at det ikke er grunnlag for sammenligning.

– Sakene i Sverige kan ha handlet om overtredelser over et lengre tidsrom, og i tillegg har deres involvering i hvitvasking i Baltikum kastet lys over saken. Men gebyret handler om for dårlig etterlevelse av regler, og det er sammenlignbart, sier Rui.

Finanstilsynet skal passe på at bankene følger lover og regler.

– Tilsynet viser til vedtaket og begrunnelsen for gebyret, og har ingen kommentar utover det, sier direktør for bank- og forsikringstilsyn Ann Viljugrein i en epost.

DNBs aksjonærer har pustet lettet ut denne uken – og sendt aksjekursen opp nær tre prosent fra sluttkursen sist fredag.

- For lite, for sent

De to svenske bankene fikk bøter i fjor knyttet særlig til filialer i de baltiske landene, og store brudd på antihvitvaskingsreglene. Samtidig var bruddene av samme art som hos DNB: Blant annet dårlig etterlevelse av regler, og for lite ressurser til undersøkelser av mistenkelige transaksjoner.

Svenske Finansinspektionen pekte på grove mangler hos SEB:

– Til tross for at det har vært forhøyet risiko for hvitvasking i Baltikum, har banken reagert for lite og for sent, sa generaldirektør Erik Thedéen.

rutiner og kontrollsystemer,» konkluderte tilsynet i Sverige.

- Finanstilsynet har jo et veldig stort spillerom innenfor lovgivningen, og det kan virke som om gebyrets størrelse er satt mer moderat, enn i nabolandet, sier Rui.

- *Det betyr ikke nødvendigvis at DNB har hatt mindre alvorlige brudd enn sine nordiske kolleger?*

- Nei, det er fordi utformingen av gebyret er såpass skjønnsmessig, og dette er et ganske nytt område for tilsynet, sier Rui.

DNB ønsker ikke å kommentere Ruis utspill.

- Vi kjenner ikke til hva det svenske tilsynet har lagt vekt på i sin oppfølging av andre banker, så dette må nesten Finanstilsynet svare på, skriver DNBs kommunikasjonssjef Vibeke Hansen i en epost.

Primærlovbrudd er verst

Professor Tina Søreide ved Norges Handelshøyskole (NHH) i Bergen mener dårlig etterlevelse av regler ikke skal straffes like hardt som å bistå til hvitvasking.

NHH-professor Tina Søreide. (Foto: Paul S. Amundsen)

Aller verst rammet er Danske Bank, som har fått rullet opp en stor hvitvaskingsskandale i Estland, og [anslag om bøter i USA, Danmark og andre land har tidligere variert mellom 18 og 80 milliarder kroner](#).

- Slike vurderinger kan virke teoretiske, men optimalt bøtenivå bør avhenge av hvordan kontroll -og håndhevingssystemet fungerer. Med stor sannsynlighet for at svakheter oppdages kan boten være lav, og motsatt. Slike økonomiske argumenter bør ha betydning for regulering og straff, som de har i USA, sier Søreide.

- Det er forskjell på profittmotiverte straffbare handlinger og svakheter ved et kontrollsystem. Å dytte noen ut av en balkong skal straffes hardere enn svikt i form av at balkongen ikke hadde gjerde. Dermed er det også rimelig å tenke at primærlovbrudd skal straffes hardere enn svikt i forebyggende tiltak, sier Søreide.

DNBs styreleder Olaug Svarva sier dette om anti-hvitvaskingsarbeidet sammenlignet med nordiske konkurrenter:

DNBs styreleder Olaug Svarva. (Foto: Aleksander Nordahl)

- Vi får gebyr for dårlig etterlevelse, men er ikke mistenkt for å bidra til hvitvasking. Det å få godt regelverk og rutiner på plass, er en stor oppgave. Hele næringen jobber med det.

Artikkelen fortsetter under annonsen

DNJobb

Vis alle stillinger

- *Men kan du si til kunder og eiere at DNB er noe som helst bedre enn sine nordiske kolleger?*

- Jeg vil si at dette er et krevende område for alle, og vi vet hvordan vi ligger an og hva vi skal jobbe med for å etterleve reglene. Jeg vil ikke kommentere hvordan konkurrenter er, sier Olaug Svarva.

Artikkelen er klokken 17:40 oppdatert med presisering av Ruis synspunkter om regelbruddene. (Vilkår)

DNB

Finanstilsynet

Hvitvasking

Antihvitvasking

Jon Petter Rui

Finans